

Erik Nilsson erkänner tidelag – rättegångsprotokoll Södra förstads källnärskatt den 19 och 20 mars 1668

Den 19 Martij.

Rådshman Johan Larßon Laurinus
Närwarande Cämbnärerne
Wickman Anderßon
Lisle Lars Spiringh
Jöran Anderßon Stockenström

Erich Nillßon Boskapzbolare

Framträdde Erich Nilßon trådragare tillförende betiänt wedh Wällinge och Nacka bruk, födh i Småland i färßeda sochen och widh första sit framträdande för en han tilfrågades bekiende och sadhe sigh medh een Koo bolat hafwa, Då frågade Rätten om hans Older och tilståndh han swarade sigh wara 76 åhr gammall, och medh twenne hustru i Echtskap lefwat hafwa, och afladt medh den första 8 baren af hwilcka nu allenast twenne lefwa, medh den andra och sennare som ennu lefwer, sade han sigh äga 14 baren, af dem och icke mera än twenne ähro i lifweth, Sedan påmintes han om sin bekennelße, och förmantes at han oskyldigh sådant sigh icke på börda måtte och huru han till sådan bekennelße woro brachter, Då swarade han Erich Nilßon sigh med twenne koor haffwa öfwat bojerij och olåfligh beblendelße nu uthi 1½ åhrs tijdh /: doch syntes han om tiden wara mycket owiß och icke wile fram medh sanningen /: dhen första koon war Rödh, och Soldt till kiötmånglaren Schiarpens Johan benemdh, nu för ett åhr sedhan, den andre är Swart och ennu uthi hans wäldh, doch sade han sigh äga een annan koo medh hwilcken han ey något hade at bestella.

Orsaken til bekennelßen refererade han, dhet begge hans baren Ett om 12 och dhet andra om 13 åhrs ålder hafwa i går som war dhen 18 huius luppet heela dagen på gatun, och då dee inkommo hafwer Modren begynt slå dhem medh Rijs, men Fadhren Erich Nilßon ynkade sigh ej öfwer barnen, uthan badh Modren slå dem fort och mera, Då har dottren swarat Ja Ja fadher iagh wet wäl hwadh i hafwa giordt och sålunda bekent hans bojerij för Modren uthi hans närwahru och åhöran, Fadhren wiste icke at denna hans syndh war dotren kunigh, doch wacknade då hans samwethe, så at han för sin hustru altsammans bekiende, war altßå öfwer Natten Stilla uthi sitt huus, och widh pas klokkan 4 siälf skickade effter Stadztienaren och godhwilligdt fölgde medh honom dhet Stadztienaren Lars Jonßon och så bekiende han Erich Nilßon sade sigh altidh hafwa gångit i kyrckian, iemwäl och till Herrans höghwärdiga Nattwardh, men på sådan begången syndh aldrih tänckt, Sluteligh tilfrågades han om denna hans bekiennelße war san och om hans hustru wiste der af eller hwar der till orsack, han swarade fuller sig på ett halfft åhrs tijdh ey hafwa waridt medh sin hustru i sängh, Doch at hon här om war aldeles obekandt och på intet sätt här till orsack, bekiende och Stendigdt sigh med bemt: twenne koor uthi ett halfft åhrs tijdh boladt hafwa, bewisandes det samma aff de teken att koon då hon ser honom trågit följer honom effter, och då han i fähuußet kommer Råmar och bölar effter honom Begiärandes i det öfrige att komma till sitt förtiänte Straff iu för iu heller, doch at han måtte medh nödigt fängelße hefftas beklagandes sin Syndh och begångne tijde lagh.

Ditto Framkallades Erich Nilßons dotter Annika om 13 åhrs ålder och tilfrågades om hon medh sin Fadher något ondt wiste, Hon swaradhe sigh hafwa sedt sin Fadher hafwa umgengie och Olofligen sammanlagh medh een deras Swartakoo, förleden Sommar första gången, men nu i Winter hafwer han uthi denne gerningen funnit honom ganska offta sittandes såsom een tup på een höna, både i fähuset som och såwäl om Liußaa dagen, på Gården under itt lider Ja och stundom två eller tre gånger om

dagen, lade och det till at han sigh tilhielp uthi sin onda giärningh, brukade under fötterna een litten pall uthur badstugun, fattandes medh henderna i Sparrarnan. Äffwen samma bekennelße giorde och den yngre dottren Maria om 11 åhr, hwilken och serdeles bleff Examinerat Altså hafwa barnen bekent alt hwadh dhe om fadhrens wäsende wiste.

Den 20 Martij

Närwarande: Cämbnererne Wickman Anderßon, Lars Spiringh,

Malin Matzdz:

Framkallades för Rätten Hustru Malin Matzdotter Erich Nilßon Trådragares hustru, och tilfrågades om sin mans lefwerne och förhollandhe. Hon swaradhe sigh aldrig haffwa hafft den ringaste wethenskap om sin Mans Olofliga umgengie och bojerij medh sin koo, för een hennes dotter Annicka den 19 Martij det samma bekende widh tillfälle, att Fadren samma dagh om morgonen slogh beggie barnen, så at de lупpo uth på gatun, och hölle sigh undan i några timmar, när dee återkommo in igen sade Modren sigh haffwa tagit til een granriß qvist och slaget beggie barnen å nyio, då fadren det eij hindrade men badh slå mera, hafwer dottren Annicka uthbrustet medh denne Ordhen och sagdt till fadren Gudh wet Modher slår och i slår iag må nu icke lengre tige een sådan syndh som i hafwer giort, och hella tidhen stått på een Stohl öfwer vår Swarta koo såsom een Topp öfwer een Hönna, widh denna orden hafwer han straxt bekiänt sigh wara der till skyldigh, och sedan lagt sig nedh på Sängen, och medh Stor ängßlan warit Stilla natten öfwer.

Andra Morgonen hafwer Erich Nilßon igenom hökaren Johan Ißbergh låtit kalla Stadztiännaren och siälff skyndat och hastat til sitt fängelße, biudandens sin hustru och den enna Dottren fahra wäl, men icke den som hans giärningh uppenbahrade, dhet höckaren och så bekenner.

Elläst Refererades Hustru Malin Matzdotter det hennes Man nu een långh tijdh hafwer waridt så onder och otåligh både emoth sigh och barnen, och at han som oftast hafwer sagdt, iagh får aldrig någon ärligh dödh, hafwer och altidh hafft hoos sigh i sängen een kniff, så at hon har fruchtadt dhet han måtte sielf mörda sigh, Hon sadhe och sigh altßedan Juhl eij hafwa warit mädh sin Man i sängh, Män bekende at hon på sitt 53 åhr hafwer af honom blefwit haffwande och 1666: widh Juhl tijdhen födt ett döfödt baren för uthan de 14 hwilcka wäll Skappade födde ähro lade och det till at han ännu ähr öfwer måthan begiärlig stark ad venerem.

Denne sack Remitteras till denhögtährade Rådstugu Rätten.

Källhänvisning: Stockholms stadsarkiv, Södra förstadens kämnärsrätt A1a: 15, s. 186 ff.